

Meningokokna bolest

To je ozbiljna zarazna bolest mozga i leđne moždine. Pogađa osobito djecu, ali i odrasle. Kod djece može biti smrtonosna. Uzrokuje ju bakterija koja se zove *Neisseria meningitidis* (meningokok). Bolest se javlja u obliku meningitisa, tj. upale moždanih ovojnica. Može se javiti i u obliku sepse, tj. trovanja krvi. Sepsa je rjeđa ali je još opasnija. Ona i češće ostavlja trajne posljedice. Kod djece od 2. do 5. godine života *Neisseria* je najčešći uzročnik meningitisa.

Kliconoše:

U jesen do 20 % svih ljudi koji se osjećaju zdravi imaju na sluznici nosa navedenu bakteriju, ali oni od nje ne obolijevaju. To su tzv. zdravi kliconoše. No, kliconoše sekretom svoje usne šupljine ili iz dišnog sustava mogu dodiranjem, kašljanjem ili kihanjem zaraziti drugu, zdravu osobu. Da bi se zdrav čovjek zarazio potreban mu je bliski kontakt sa kliconošom ili sa bolesnikom. Uzročnik izvan tijela brzo ugiba, širi se s bolesnika kihanjem i kašljanjem. U Hrvatskoj godišnje oboli od meningokoka oko 60 ljudi.

Tko obolijeva:

U kontaktu sa navedenom opasnom bakterijom obolijevaju one osobe koje su smanjene otpornosti organizma, slabokrvne, neishranjene ili koje žive u skućenim prostorima. Zato se ta bolest češće javlja u jesenskim i zimskim mjesecima kada su djeca zatvorena u vrtićima ili školama, a odrasli ljudi žive u malim stanovima. Vrijeme od kontakta s bolesnikom pa do početka bolesti je 3 do 4 dana, a može varirati od 2 do 10 dana. To vrijeme se zove inkubacija.

Tijek bolesti:

Znakovi bolesti su: nagli početak, jako povišena temperatura, vrlo jaka glavobolja, povraćanje, mučnina, osjetljivost na svjetlo, ukočenost vratnih mišića i bolovi u kralježnici. Specifični znakovi meningokokne infekcije:

Dijete ne može svojom bradom dotaknuti svoja koljena radi ukočenosti vrata.

Dijete u ležećem položaju zabacuje glavu unatrag, radi ukočenosti vrata i stražnjim dijelom glave doslovno «buši» jastuk na kojem leži.

Kod dojenčadi i male djece prvi znak bolesti mogu biti grčevi cjelokupne tjelesne muskulature, te gubitak svijesti. To izgleda poput padavice. To je osobito dramatično i zbog toga roditelji odmah dijete dovode najbližem liječniku. Kod male djece važan znak bolesti može biti izbočena ili napeta fontanela. Fontanela je mekani ili elastični romboidni prostor između nesraštenih kostiju na vrhu glave. Opće loše stanje djeteta sa napetom fontanelom je razlog za hitni prijem u bolnicu i početak dijagnostičkih pretraga.

Pretrage:

Najvažnija pretraga za dokazivanje ili isključivanje bolesti je ubod u kralježnicu kako bi se uzeo likvor (tekućina koja oplakuje mozak i leđnu moždinu) za analizu. U likvoru se mikroskopski lako dokažu uzročnici, te se prema njima određuje način liječenja. Ukoliko se uz gore navedene znakove nađu i sitna točkasta ljubičasta krvarenja u koži, tada se radi o znakovima trovanja krvi, tj. sepse. Tada je prognoza bolesti vrlo teška. Takvi se bolesnici najhitnije prebacuju u bolnicu. Što se prije započne s liječenjem, veće su šanse za izlječenje.

Prognoza bolesti:

Postotak smrtnosti je kod male djece do 8%. U 10 % slučajeva bolest može ostaviti i trajne posljedice: gluhoću, sljepoću, psihičke ili neurološke promjene. Dijete nakon meningitisa može ostati paralizirano ili imati često grčeve poput padavice. Bolest se može i komplicirati na taj način da se zaraza s moždanih ovojnica proširi na cijeli mozak ili na leđnu moždinu.

Prevenција bolesti:

Svaka bolest koja je uzrokovana meningokokom automatski se prijavljuje Županijskom Zavodu za javno zdravstvo. Stručna ekipa iz Zavoda hitno obilazi sve ljude koji su bili u bliskom kontaktu s bolesnikom (obitelj ili grupu u vrtiću) i daje im terapiju antibiotikom, kako bi ih zaštitila od infekcije. Ta se terapija zove kemoprofilaksa. Ona se ne daje zdravom kliconoši, niti ljudima iz njegove blizine.

Postoji cjepivo protiv meningokoka. Preporuča se cijepljenje djece od 2. do 18. godine života. Cijepljenjem se može zaštititi 90% procijepljenih osoba. Samo oko 10% cijepljenih osoba ima neke blaže nuspojave na cjepivo kao što su: lokalno crvenilo na mjestu uboda, prolazna opća slabost, trnci u mišićima ili glavobolja.

Meningokokna bolest je teška, opasna, može biti i smrtonosna. Ona ne pogađa «neke druge ljude», ona pogađa nas i našu djecu, ovdje i sada.

Informirajte se o toj bolesti, kako biste se mogli efikasno brinuti o svom zdravlju i zdravlju svoje djece.